

השיב לב
אבות על ידי בנים (ע"ר)

נשמתא דאודיתא

הורים וילדים לומדים חסידות בצוותא

ערב שבת קדוש
חג השבועות ופרשת נשא תש"פ
> גליון 417 <

חג השבועות ופרשת נשא ללמד תורה עם כל נוחות הנפש!

ילד/ילדה: בהתעודות חג-השבועות בשנת תרצ"ו דבר כבוד-קדשת אדמו"ר הקודם, על כף שלכל אחד ואחד הכרחי שיהיה שעור גמרא בעיון. כלומר, ללמוד קבוע של גמרא – בעמקות.

העבודה שהרבי הקודם אמר זאת בחג-השבועות, מדגישה את הקשר בין חג-השבועות ובין ללמוד תורה בעיון דוקא.

מדוע חשוב כל-כף ללמד תורה בעיון ובעמקות?

ובכן, כלנו יודעים שכל יהודי ויהודי מחיב ללמד תורה, בכל רגע אפשרי. אדם שיש לו שעה פנויה והוא אינו מנצל אותה ללמוד תורה, עובר על עוון בטול תורה.

הענין הוא שלא רק חסר נצול של זמן נחשב 'בטול תורה'; גם חסר נצול של כשרונות הרי הוא 'בטול תורה'.

אבא/אמא: אדם שמסגל ללמד תורה בעיון ובעמקות, אף בפעל הוא אינו עושה זאת אלא מסתפק בלמוד תורה קליל ושיטתי – הרי הוא 'מבטל תורה'.

מערכת 'נשמתא דאודיתא'
מברכת את כל ההורים והילדים היקרים,
בברכת "קבלת התורה בשמחה ובכימיות!"

"כמוכן ששני הימים טובים (בחוג-לארץ) עברו בסיומן של רוחניות בלבד. בלילה הראשון ישבנו כל הלילה ואמרנו 'תקוני'. בשעה 3 לפנות בקר הופיע אדמו"ר שליט"א ואמר מאמר חסידות דבור-המתחיל 'וכל העם רואים'. בית-הכנסת היה מלא מפה אל פה ולא היה נפר על אף אחד שרוצה לישן למרות השעה המאוחרת".

בקטע השני הוא מתאר את האוירה המרוממת בהתעודות עם הרבי, ביום השני של החג:

"הרבי רמז לנגן את הנגון הידוע 'ניע זוריצע חלאפצי' וכאן ארע דבר שפדאי לבוא מכל העולם, לראות, לשמע ולהתענג. והוא: באמצע הנגון קם הרבי מפסאו – ואחריו כל הקהל – והתחיל לנופף בידים באופן שכל גופו הקדוש רעד, והתחיל להתרומם. פניו היו נוראות וקמוטות, כאחד הרוצה להרים משא כבד למעלה מכוחותיו, והוא מרכז את כל הכוחות ברגע זה, וכל הקהל באופן אוטומטי התרומם ממקומות מושביהם ושרו בכל הכוחות..."

"ברגע זה חשנו שאין עצב ואין תונה בעולם. איזה ערך לכל התענוגים הגשמיים כנגד תענוג רוחני זה. בעיני רבים נראו דמעות שמחה והבליגו (=התאפקו) הרבה, שלא יתנגלה לחוץ. לפנינו נראה איש ככל האנשים, ללא שטרמיטל וכי, ורואים בו כוחות רוחניים שאינם נתפסים בדין הפחל (=של העט), רק הלב והמוח מרגיש-מכיר שרק הכוח האלקי הנסתר והנעלם מנהיג ומחיה עצמות יבשות שהיו רגילות לשקע בתענוגים גשמיים שלא חסרים בארצות-הברית..."

האם אתם תלמידי-חכמים? 10 שאלות לחג-השבועות

1. כמה שמות יש לחג-השבועות ומה הם?
2. חג-השבועות נקרא גם בשם 'עצרת'. מהי משמעות שם זה?
3. על מה נדונים בחג-השבועות?
4. מדוע נקרא חג-השבועות בשמו זה?
5. כיצד קשור המספר שלוש לחג-השבועות?
6. מה הם חמשת סוגי הנוזלים שאליהם נמשלה התורה?
7. מדוע נוהגים לאכל מאכלי גבינה בחג-השבועות?
8. דוד המלך נולד ונפטר בחג-השבועות. מי עוד נפטר בחג-השבועות? ומי עוד קשור ליום הזה והוא נפטר ונולד באותו תאריך בשנה?
9. במה היו מביאים את הבפורים: א) העשירים, ב) העניים?
10. מי כתב את מגלת-רות?

וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(א) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(ב) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(ג) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(ד) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(ה) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(ו) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(ז) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(ח) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(ט) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ
(י) וְיָשִׁיב לְבָבְךָ אֲבוֹתֶיךָ עַל יְדֵי בְנֵיךָ

נהנים מהעלון? נשמח שתמשיכו להנות.
הפעת העלון ברחבי הארץ מתאפשרת הודות להקדשות השבועיות,
לתרומת הקדשה לעלון לזכות ולע"נ צלצלו לר' מענדי אלפרוביץ 053-457-4915

לע"נ מרת שיינא באשע בתיה ע"ה מינסקי
הוקדש ע"י ולזכות בעלה הרה"ח ר' יעקב שיחי' מינסקי

נעמדתי להתפלל על יד חבר טוב, כאשר שנינו חונקים את תגובת ההפתעה הספונטנית שעמדה לפרץ מפינו לנכח המפגש הלא-צפוי. החזן (יהודי משקנט שבמקורו בא מצ'רנוביץ ושם משפחתו שטיינברג) הטיב לתת את קולו הגבוה בשיר, כאשר על ידו עומדים ומסייעים חמשה משוררים נוספים בעלי קול ערב.

אין לתאר את ההתרגשות הכללית שאפפה את הכל. מצד אחד, פחד עמק מתגובת השלטונות, ומצד שני, עצם כנוסם של כל-כף הרבה יהודים בבית-כנסת אחד, העניק לכלם תחושת עצמה ולכידות.

התפלה התנהלה כסדרה, ללא שום הפרעות, ומתוך דבקות רבה.

אולם לשיאה הגיעה ההתרגשות, בעת חזרת הש"ץ דוקא.

החזן החל לשיר "ממקומך מלכנו תופיע", כאשר אחרי כל קטע וקטע חוזרים אחריו חברי המקהלה בקול שני. החזן מסלסל בקולו, "ותמלוף עלינו" והמקהלה בעקבותיו. החזן ממשיך, "כי מחפים אנחנו לך", וחברי המקהלה מחרים-מחזיקים אחריו.

החזן מגיע למלים, "מתי תמלוף בציון" והנה... שתיקה. פאלו נעתקו המלים מפיו או שמא נמחקו מן הסדור שלפניו. שתיקה מחלטת שהלכה ונתעצמה משניה לשניה ומרגע לרגע.

לפתע השתררה בכל בית-הכנסת דממת-מות מתוחה שאפשה היה לחתך אותה בסכין. קולה של הדממה היה חזק יותר ממיליון מלים וזעקתה הרעידה לזכות. המתפללים, איש-איש על מקומו, כמו התכנסו בתוך עצמם. היתה תחושה כי עומדים אנו מול רגע האמת; רגע שבו יחרץ הגורל...

ואז, כמתוך הדממה, בקע לפתע ועלה קולו הרם של החזן: "מתי תמלוף בציון!!!".

את המלים הללו הוא אמר ללא מנגינה. הוא פשוט זעק אותן מקירות-לבו.

באותו רגע ממש פרץ כל הקהל, ואני בתוכם, בבכי. בכי של געגוע פנימי ושל התרגשות נפשית שקשה לתארם. אנשים נשארו על עמדם גם לאחר שהסתממה אמירת ה'קדשה' ומעיניהם הוסיפו לזלג דמעות.

באותם רגעים נתן גם היה להוכח בברור, מי באמת בא כדי להתפלל ומי בא כדי לעקוב אחרי המתפללים...

האיש שעמד לימיני, למשל, חש כנראה בהתרגשות הכללית אף לא הבין את פשרה. הוא שאל אותי באמצע ה'קדשה' אם אני מבין את מה שהחזן אומר ואם אני יכול לתרגם לו את מלותיו לרוסית... כמוכן שלא השבתי לו. הנהנתי בראשי כמעשה-תם ותקעתי את עיני בסדור שלפני.

בתם התפלה נעמד רבה הראשי של מוסקבה, הרב לוין שפנה בשעתו 'השתקן' והשמיע כמה דברי תורה. אף אני כבר לא נותרתי לדרשתו, אלא נסתי מבית-הכנסת לביתי, בדרכים עקלקלות.

עד לרגע עזבי את אדמת ברית-המועצות, הוסיף ולוה אותי החשש פן אתפס ואענש בעוון השתתפותי באותה תפלה והבעת כמיהה ל"מתי תמלוף בציון"...

סופר על-ידי ר' יהודה ר'

חג-השבועות אצל הרבי / מ'ומנו של חסיד

אין עצב ואין תונה בעולם

לפנינו קטעים אחדים מ'ומנו הפרטי של הרב החסיד ר' דוד גולדברג זכרונו-לברכה מירושלים, ששהה אצל הרבי בחג-השבועות תשכ"ג, ולאחר מכן העלה את רשמיו על הכתב. קטע אחד לקוח מתאור הלילה הראשון של החג ב-770:

בְּדַרְכֵי הַחֲסִידִים

"מְתֵי תַמְלוּךְ בְּצִיּוֹן"

ספור:

זו היתה באחת התקופות הקשות והאפלות של רוסיה הסובייטית; ימים אחרים לאחר נצחון ישראל על שכנותיה הערביות במלחמת ששת הימים. שלטונות רוסיה שקדם לכן אפשרו קלוה דק של יציאה מהמדינה לארצות החופש, שבו והגיפו את שערי הברזל הכבדים של ארצם, לפני אזורי החיים היהודים - לתקופה ממשכת.

כמה שנים קודם לכן גלתה משפחתנו ממרכז רוסיה לטביליסי שבגרוזיה, אבל באותם הימים שהינו בבית אחי שהתגורר במוסקבה. היה זה בעקבות קבלת אשרת יציאה מהמדינה, לאחר שבמשך שנים רבות כל פנייתנו בענין, הושבו ריקם.

את תקופת ההכנה ליציאה מברית-המועצות ולקראת עלייתנו לארץ-ישראל, עשינו אפוא במוסקבה. אלא שבניתיים, כאמור, פרצה בארץ מלחמה וזו עכבה את יציאתנו לתקופה נוספת.

מצד אחד הוליד הנצחון הנסי של אחינו בארץ-ישראל גל גדול של התרוממות-רוח ושל גאון יהודי בקרב יהודי ברית-המועצות. מצד שני, בנושאים מסוימים חלה החמרה ביחסם של השלטונות כלפי יהודים.

בכל הנוגע לשמירת תורה ומצוות בגלוי, הכל נשאר כפי שהיה. זאת אומרת, בית-הכנסת היה ונתר מקומם הטבעי של היהודים הקשישים. לעמת זאת, כל אדם צעיר שבקש להפגין את יהדותו בגלוי - הסתכן בפטורים מעבודתו, במקרה הטוב, ובהתנכלויות חמורות מקה, במקרה הפחות טוב.

חג-השבועות הגיע ובלבי התעורר חשק עז ביותר ללכת לתפלה בבית-הכנסת. כשהעליתי את הרעיון באזני בני משפחתי עוררתי בהם תגובה מיידית וטבעית של פחד וחרדה. "השתגעתי?!", גערו בי, "דוקא עכשו! הרי בכך אתה עלול לסכל כל סכוי שלנו לצאת אי-פעם מברית-המועצות!..."

אף-על-פי-כן, הרצון שבער בי היה עז מפחדיהם וגבר על כל שקול-דעת הגיוני. בקרו של חג, קמתי בלאט וחמקתי מביתי, בלי לשותף בכך איש מבני המשפחה. הגעתי לבית-הכנסת הגדול של מוסקבה, 'ארכיפובה', שהיה הקרוב ביותר לבית אחי.

תדהמתי לא ידעה גבול למראה הקהל האדיר שכבר היה שם. גל ההתעוררות שנשב מכוננה של ארץ-ישראל שטף, כך נראה, את יהודי ברית-המועצות כלם. המוני בני אדם, צעירים ומבוגרים, גדשו את היכל בית-הכנסת ורבים רבים אף נאלצו להצטופף בכך הסמוכה לו.

אף גם העבדה שיהודים רבים כל-כך הגיעו לבית-הכנסת, בדיוק כמוני, לא הרגיעה אותי לגמרי. די היה בסריקה מלה ומהירה של הסביבה כדי להבחין באין-ספר סוכני קה-גה-בה הפזורים בין המתפללים. הם השתדלו אמנם שלא לבלט יתר על המידה, אך נפר היה עליהם כי נטע זר הם.

אבא/אמא: לסיום, הנה ספור קצר ומאלף (הממחיש את תכן הדברים הנזכרים-לעיל):

מספרים על איש העסקים והנדבן החסידי, ר' יוסף-יצחק גוטניק מאוסטרליה, שפעם אחת שאל את הרבי כמה עליו להפריש מכספו כדי לקיים מצות-צדקה-בהדור, כראוי לעשרו.

תשובת הרבי הייתה: כל עוד הנתינה קלה ולא מרגשת (בחשבון-הבנק), אין זו מצות-צדקה-בהדור. מצות-צדקה-בהדור מקימים רק כאשר מתאמצים ונותנים סכום שלא קל להפריד ממנו...

שכן, כאמור, בעניני תורה ומצוות חייבים להתנגע ולהשקיע את כל כוחות הנפש.

יהי-רצון שזנפה כלנו לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות (הנפש)!

(על-פי ליקוטי-שיחות, חלק ב', עמ' 566 והלאה)

נקדה מטויחה

ילד/ילדה: בברכת-התורה שמברכים כל בקר אנחנו אומרים, "ברוך אתה ה' נותן התורה". לא אומרים "ברוך אתה ה' שנתת תורה", פעם נתת, אלא "נותן", בלשון הווה. היום אתה נותן לנו את התורה. כי כאשר יהודי לומד תורה, עליו ללמד אותה בחיות יתרה, כאלו היום הזה ממך התורה נתנת לו מאת ה' יתברך.

אבא/אמא: דבר זה נכון בכל יום ויום. אבל בחג-השבועות, זמן מתן תורתנו, הענין הזה מתחזק פי כמה. נאמר בפסוק "הימים האלה נזכרים ונעשים". כלומר, כאשר אנחנו "מזכירים" ומצינים חג מסים, אותם מארעות שהתרחשו באותו חג בפעם הראשונה, חוזרים ו"נעשים" פעם נוספת. במלים פשוטות: בכל שנה ושנה בחג-השבועות - "נעשה" ונפעל שוב מתן-תורה!

ילד/ילדה: מובנת אם-כן ההתרגשות המיוחדת שצריכה למלא את לבנו בחג-השבועות, שבו אנחנו מקבלים מחדש את התורה!

לכן גם, זהו הזמן המתאים לקבלת החלטות טובות בכל הקשור ללמוד תורה. ראשית, עלינו להתחזק בקיום תקנות הלמוד של רבותינו נשיאנו (השעורים היומיים בחמש, תהלים, תנ"ך ורמב"ם). ולאחר מכן, כדאי וחשוב לקבל החלטות טובות נוספות הקשורות בלמוד שאר חלקי התורה.

(על-פי 'התוועדות' תש"נ, חלק ג', עמ' 273 והלאה)

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____

למדתי עם: _____

חתימת הורים: _____

זה אולי ישמע מפתיע, אבל כך נפסק להלכה: מי שהקדוש-ברוך-הוא ברוך אותו בכשרונות טובים ובהבנה בריאה, והוא אינו עוסק בחלקים העמקים של התורה, אלא לומד אף ורק את החלקים היותר קלים שבה (גם אם הוא עושה זאת מבקר עד לילה!) - הרי הוא עובר על עוון 'בטול תורה'.

הסבה לכך היא, שכאשר אנחנו לא משקיעים את כל השכל וההבנה שלנו בתורה, זה כאלו שרק חצי מאתנו לומד תורה. ומה עם החצי השני? - החצי השני שלנו... 'מבטל תורה'!

ילד/ילדה: יותר מזה:

בנפש שלנו יש 'פנימיות' (=פנימיות-הנפש) ויש 'חיצוניות' (=חיצוניות-הנפש).

כאשר אנחנו עסוקים בפעולה שיש לנו חשק לעשותה (לדוגמה, קריאת ספר מרתק או השתתפות במשחק אהוב) - פנימיות-הנפש שלנו שתפה לאותה פעולה. הסימן לכך הוא, שבמצב הזה אפשר לדבר אלינו או אפילו לקרא בשמנו, ואנחנו כלל לא נשמע... והסבה לכך היא, שכל הנפש שלנו שקועה בספר או במשחק.

לעמת זאת, כאשר אנו מבצעים פעולה ללא חשק, אלא מתוך הכרח בלבד - רק חיצוניות-הנפש שלנו שתפה לאותה הפעולה. ההוכחה לכך היא, שבמקרה הזה, כל התרחשות הכי-קטנה בסביבתנו, תסיח את דעתנו.

אבא/אמא: וכך גם בלמוד תורה:

כאשר אנו לומדים תורה באופן שטחי בלבד, רק חיצוניות-הנפש שלנו נוטלת חלק בלמוד.

אם אנחנו רוצים שגם פנימיות-הנפש שלנו תהיה שתפה בלמוד - עלינו ללמד תורה בעיון ובהעמקה.

אדם שברך בכשרונות מצינים אף הוא לומד תורה שלא מתוך יגיעה - עליו נאמר "לא יגעתי ומצאת - אל תאמין!". אין אפשרות 'למצא' את האצרות האלקיים הגנוזים בתורה, אם עוסקים בה בלי מאמץ ויגיעה.

לעמתו אדם שאולי איננו מכשר כל-כך, אבל הוא פן מתנגע בתורה, מבטח לו שיקים בו "יגעתי ומצאת - תאמין!".

ילד/ילדה: חשיבותה של היגיעה היא לא רק לגבי למוד תורה, אלא גם בכל תחומי ועניני עבודת-ה':

בכל דבר ודבר חייבים להתנגע ולהשקיע את פנימיות-הנפש. כך בתפלה, כך באהבת-ישראל וכך בכל יתר מצוות התורה.

עלינו לדעת, שבעניני קדשה - אין 'מתנות חנם'. אי-אפשר לנהל חיים קלילים, ולרצות להגיע להשגים מרשימים.

בעניני העולם-הזה, הדבר אפשרי: לפעמים קונים פרטים-הגדלה בסכום פעוט ופתאום זוכים בפרס הגדול. אפשר לקום בקר אחד ולגלות שאיזה דוד זקן הוריש לנו ירשה 'שמנה' וברגע אחד נעשינו עשירים גדולים.

לא כך בעניני עבודת-ה'. כאן, אם באמת רוצים להתקרב אל ה', מכרחים להתאמץ; להשקיע את כל כוחות נפשנו.